

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มวัยและสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดใจในการทำงานกับ
ความสุขในการทำงานตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ
ชื่อและนามสกุล นางสาวฐิติริย์ ยงศ์ประวัติ
แขนงวิชา การบริหารการพยาบาล
สาขาวิชา พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เปรมฤทัย น้อยหมื่นไวย
2. อาจารย์ ดร. วรรณภา ประไพพานิช

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2556

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กรรณิการ์ สุวรรณโคต)

กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เปรมฤทัย น้อยหมื่นไวย)

กรรมการ
(อาจารย์ ดร. วรรณภา ประไพพานิช)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพท)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มวัยและสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดใจในการทำงานกับ
ความสุขในการทำงานตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ

ผู้วิจัย นางสาวจิตติรีย์ ยงค์ประวัติ รหัสนักศึกษา 2535100354 **ปริญญา** พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการพยาบาล) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เปรมฤทัย น้อยหมื่นไว
(2) อาจารย์ ดร. วรณภา ประไพพานิช **ปีการศึกษา** 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับความสุขในการทำงานและสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดใจในการทำงานตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ (2) เปรียบเทียบความสุขในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพระหว่างกลุ่มวัยเจนเอเรชั่น เอ็กซ์ และเจนเอเรชั่น วาย (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มวัย สภาพแวดล้อมที่ดึงดูดใจในการทำงาน กับความสุขในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ และ (4) วิเคราะห์อำนาจในการทำนายของกลุ่มวัย และสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดใจในการทำงานที่มีต่อความสุขในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ

กลุ่มตัวอย่าง เป็นพยาบาลประจำการกลุ่มวัยเจนเอเรชั่น เอ็กซ์ และเจนเอเรชั่น วาย ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลกรุงเทพมหานครอย่างน้อย 1 ปี จำนวน 176 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดใจในการทำงาน และ แบบวัดความสุขในการทำงาน ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และความเที่ยงได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาคเท่ากับ 0.919 และ 0.917 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที ไคสแควร์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน

ผลการศึกษาพบว่า (1) ความสุขในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดใจในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับสูง (2) พยาบาลวิชาชีพที่อยู่ในกลุ่มเจนเอเรชั่น วาย มีความสุขในการทำงานสูงกว่าพยาบาลวิชาชีพที่อยู่ในกลุ่มเจนเอเรชั่น เอ็กซ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) กลุ่มวัย และสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดใจในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (4) สภาพแวดล้อมที่ดึงดูดใจในการทำงาน สามารถทำนายความสุขในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพได้ร้อยละ 8.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ ความสุขในการทำงาน สภาพแวดล้อมที่ดึงดูดใจในการทำงาน เจนเอเรชั่น พยาบาลวิชาชีพ

Thesis title: Relationships Between Generations, Magnetic Work Environment, and Happiness at Work as Perceived by Professional Nurses in Bangkok Hospital

Researcher: Miss Thitaree Yongprawat; **ID:** 2535100354; **Degree:** Master of Nursing Science (Nursing Administration); **Thesis advisors:** (1) Dr. Premruetai Noimuenwai; Assistant Professor; (2) Dr. Wannapha Prapaipanich

Academic year: 2013

Abstract

The purposes of this descriptive study were: (1) to investigate the level of happiness at work and magnetic work environment as perceived by professional nurses at Bangkok Hospital, (2) to compare happiness at work of professional nurses between Generation X and Generation Y, professional nurses between Generation X and Generation Y, (3) to study relationships between generations, magnetic work environment, and happiness at work, and (4) to examine the predictive power of generations and the magnetic work environment on happiness at work of professional nurses.

The sample included 176 professional nurses who had worked at Bangkok Hospital for at least one year, and they were divided into two groups: Generation X and Generation Y. The stratified random sampling technique was employed. Two sets of questionnaires, covering magnetic work environment and happiness at work, were used as research tools. Both questionnaires were examined for content validity and reliability. The Cronbach's alpha coefficients of the magnetic work environment and happiness at work were 0.919 and 0.917 respectively. Data were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, independent t-test, chi-square test, Pearson product moment correlation, and stepwise multiple regression.

The major findings were as follows. (1) Professional nurses rated their happiness at work at the medium level, and they rated their magnetic work environment at the high level. (2) Generation Y professional nurses rated their happiness at work significantly higher than those in Generation X ($p < .05$). (3) There were positive correlations between generations, magnetic work environment, and happiness at work of professional nurses ($p < .05$). Finally, (4) Magnetic work environment predicted happiness at work ($p < .05$), and this predictor accounted for 8.6% ($R^2=8.6$, $p < .01$).

Keywords: Happiness at work, Magnetic work environment, Generations, Professional nurses

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เปรมฤทัย น้อยหมื่นไวย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. วรรณภา ประไพพานิช อาจารย์ร่วมปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ตลอดจนช่วยเหลือไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูง และขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กรรณิการ์ สุวรรณโคต ที่กรุณาให้เกียรติเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย และขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และประสบการณ์ในการศึกษาที่มีคุณค่ายิ่งจนประสบความสำเร็จ

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านดังปรากฏชื่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ และเจ้าหน้าที่สำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้ให้การสนับสนุน ขอขอบพระคุณห้องสมุดและบรรณารักษ์ของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่ได้เป็นแหล่งค้นคว้าตำราและสนับสนุนเอกสารวิชาการ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ผู้อำนวยการฝ่ายการพยาบาล และหัวหน้าแผนก โรงพยาบาลกรุงเทพ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งพยาบาลวิชาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

กราบขอบพระคุณบิดา มารดา บุพการีผู้ให้ทุกสิ่งในชีวิต คุณยาย และญาติพี่น้องทุกท่านที่เป็นที่รัก ตลอดจน เพื่อนสนิท และเพื่อนร่วมรุ่นทุกท่านที่ให้กำลังใจ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี

จิตติริย์ ยงศ์ประวดี

พฤศจิกายน 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
ประเด็นปัญหาการวิจัย	7
สมมติฐานการวิจัย	8
ขอบเขตการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
ความสุขในการทำงาน	13
กลุ่มวัย	18
สภาพแวดล้อมที่ดึงดูดใจในการทำงาน	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
การทดสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
การวิเคราะห์ข้อมูล	39
การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง	40

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปได้แก่ กลุ่มวัย สถานภาพ สมรส และระดับการศึกษา รวมถึงระดับความสุขในการทำงานและระดับ สภาพแวดล้อมที่ดึงดูดใจในการทำงานตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ	42
ส่วนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของความสุขในการทำงานระหว่าง กลุ่มวัยเจนเอเรชั่นเอ็กซ์ และเจนเอเรชั่นวาย ของพยาบาลวิชาชีพ	63
ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มวัยกับความสุขในการทำงานและวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดใจในการทำงานกับความสุข ในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ	64
ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์อำนาจในการทำนายของกลุ่มวัย และสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดใจ ในการทำงานที่มีต่อความสุขในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ	66
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	69
สรุปการวิจัย	69
อภิปรายผล	72
ข้อเสนอแนะ	86
บรรณานุกรม	88
ภาคผนวก	99
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	100
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	104
ค การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ	123
ง หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	129
ประวัติผู้วิจัย	132

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มงาน	33
ตารางที่ 3.2 ค่าความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	38
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตาม กลุ่มวัย สถานภาพสมรสและระดับการศึกษา (n=176)	42
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความสุขในการทำงาน ของพยาบาลวิชาชีพ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน (n = 176)	43
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความสุขในการทำงาน ด้านสุขภาพดีของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกเป็นรายข้อ	44
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความสุขในการทำงาน ด้านผ่อนคลายดีของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกเป็นรายข้อ	45
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความสุขในการทำงาน ด้านน้ำใจดีของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกเป็นรายข้อ	46
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความสุขในการทำงาน ด้านจิตวิญญาณดีของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกเป็นรายข้อ	47
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความสุขในการทำงาน ด้านครอบครัวดีของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกเป็นรายข้อ	48
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความสุขในการทำงาน ด้านสังคมดีของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกเป็นรายข้อ	49
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความสุขในการทำงาน ด้านใฝ่รู้ดีของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกเป็นรายข้อ	50
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความสุขในการทำงาน ด้านสุขภาพการเงินดีของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกเป็นรายข้อ	51
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความสุขในการทำงาน ด้านการงานดีของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกเป็นรายข้อ	52
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดใจ ในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน (n=176)	54

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.13	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดใจ ในการทำงานด้านการสนับสนุนด้านการศึกษาของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกเป็น รายชื่อ	55
ตารางที่ 4.14	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดใจ ในการทำงานด้านการทำงานกับพยาบาลวิชาชีพ ที่มีสมรรถนะทางคลินิก จำแนกเป็นรายชื่อ	56
ตารางที่ 4.15	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดใจ ในการทำงานด้านสัมพันธภาพที่ดีระหว่างพยาบาลและแพทย์ของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกเป็นรายชื่อ	57
ตารางที่ 4.16	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดใจ ในการทำงานด้านเอกสิทธิ์/ความเป็นอิสระของพยาบาลวิชาชีพจำแนกเป็น รายชื่อ	58
ตารางที่ 4.17	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดใจ ในการทำงานด้านการควบคุมการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกเป็นรายชื่อ	59
ตารางที่ 4.18	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดใจ ในการทำงานด้านการสนับสนุนผู้บริหารการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกเป็นรายชื่อ	60
ตารางที่ 4.19	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดใจ ในการทำงานด้านการมีอัตราค่าจ้างที่เพียงพอของพยาบาลวิชาชีพจำแนก เป็นรายชื่อ	61
ตารางที่ 4.20	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดใจ ในการทำงานด้านการมีวัฒนธรรมที่มีคุณค่าของพยาบาลวิชาชีพจำแนก เป็นรายชื่อ	62

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.21 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของความสุขในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพจำแนกตามกลุ่มวัย (n=176).....	63
ตารางที่ 4.22 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มวัยกับความสุขในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ (n=176).....	64
ตารางที่ 4.23 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดใจในการทำงานกับความสุขในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โดยภาพรวมและรายด้าน (n=176)....	65
ตารางที่ 4.24 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอยอำนาจการทำนายและทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 Change) ในการทำนายความสุขในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ (n=176).....	66
ตารางที่ 4.25 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ความสุขในการทำงานในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ของสมการถดถอยพหุคูณที่ใช้ทำนายความสุขในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ ที่ได้จากการคัดเลือกตัวแปรด้วยสถิติ Stepwise multiple regression analysis (n=176).....	67

ณ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย 6

